

smo ga pa z velikim sprevedom spremljali na gornjeradgonsko postajo, od koder so ga potem v Zagreb odpeljali. Kaj ne, to je bilo za Hrvate častno in pa veselo? Kaj pa za nas! Za nas naj bo to v spodbujanje in srčnost, da se bomo za našo katoliško narodno stvar potegovali. Ne bojmo se orehovskega preroka, pa tudi njegove »garde« ne, ki očeta natepe, potem pa gre ječmenke jest, pa tudi njegovega botra, ki je cenilni mož, nič ne, saj se nas ne bo včasih na Prusko spravil!

Iz Trbovelj. (Čuden mož.) Nisem mislil, da bom primoran raskrivati svetu razmere, kakoršne so tukaj od zadnjih volitev v občinski odbor. Mislil sem vedno, da se bo že potolego, in bo zopet vladal mir. A motil sem se, stvar je čedalje huje napeta, in bojim se, da nam Slovencem potrpljenje neha, in potem bo še veliko huje. In vsega tega kriv je edini človek, ravnatelj tukajšnjih rudarnic, g. Terpotec. Mož je čiste slovenske krvi — oče njegov ni znal niti besede nemške — rodom iz slov. Koroške. Mož precej skromne naobrazženosti, a toliko ljutejši mučilec slov. delavca, in sploh vsacega, ki se ne uklanja njegovemu političnemu mišljenju. Videli smo ga na dan volitve, kako je besnil, žugal in se hudoval, a mislili smo, to je le danes, bo se že potolažil. Po volitvi prišla je kazen: odpustil je vse rudarje, kateri so z nami volili, kaznoval vse, kateri so se volitve zdržali. Niso bili varni pred njegovim maščevanjem ne delavci, ne uradniki, ne rokodelci, tudi učitelji ne. Vse preganja, nad vsakim se maščuje, ako le more. In vse to brez vsakega najmanjšega uzroka. Novi župan uraduje nemško in slovensko, na nemške dopise in sploh nemškim strankam dopisuje nemško, slovenskim slovensko; in tako nobenemu krivice ne dela. Druge posle in občinsko gospodarstvo vodi tudi v redu in varčno, toraj ne najdemo uzroka, da bi se Terpotecu, oziroma rudarstvu škoda delala. Čemu torej preganjanje? Sploh pa menimo, da je jako nespametno, da se g. Terpotec, oziroma družba trboveljskih rudnikov meša v občinske volitve, kajti taka družba imela bi biti popolnoma »internacionalna«, kajti ona naj bi le gledala na svoj posel. Ali koplje premog iz naše zemlje zato, da nas potem germanizira? Ali ima dvojni namen? Vé-li družba, da ima same slovenske delavce? Vé-li, da ko premoga zmanjka, pa nam bo same razvaline, in na stotine ubožcev pustila? Naj bi toraj glavno vodstvo družbe imelo to pred očmi, in se potem ravnalo. Nje tukajšnji ravnatelj moral bi biti pri delavcih, posestnikih, trgovecih in sploh pri vsakem priljubljen. A če pogledamo, vidimo in slišimo, da ga vse sovraži in preklinja, in da ga nima prijatelja, razun svojih ovađuhov. Ni se toraj čuditi, da med delavci vedno nekako vre, in se je bati, da zopet kaj ne vzbuhne. Kdo bo tega kriv?

Iz Ljutomerske okolice. (Šolske razmere v Gornji Radgoni.) Že davna smo čuli, da v narodni šoli pri Sv. Petru tik Radgone se skoro vsi šolski predmeti, razun katoliškega nauka, le v nemščini podučujejo (?) in da se narodno čutje in s tem ljubezen do svoje domačije sistematično zatira! Temu se ni čuditi, saj so na tej slovenski šoli vmeščeni »nemški« učitelji pod »nemškim« vodstvom. Jeden teh učiteljev govori tako zvani »kuhel slobeniš«; pomisli, ljubi bralec, koliko se mladina pri takem slovenščine nezmožnem učitelju priučí? Bilo bi vse enako, ako bi se ubožni otroci v »kitajskem jeziku« podučevali, navadili bi se ravno toliko — nič! Mi nismo zagrizeni in ne odredimo koristi nemškega jezika, vendar pa zahtevamo, da se naša mladina v maternem jeziku skozi slovenščine zmožne, ne pa Nemce, podučuje in da se prej pravilno slovenskega privadijo, predno okorno nemščino tlačijo. Prav resnobno tirjamo torej, da se to brezpametno po-

četje na »narodni šoli« pri sv. Petru tik Radgone najhitreje odpravi, drugače smo prisiljeni o tem čudnem početju »šolskih oblastij« v deželnem zboru se prav določno pomeniti. Kak krik in vrišč bi nastal, če bi počeval na nemške šoli učitelj nezmožen nemščine. Vsi nemški časopisi od Vahterice do Tagesposte bi upili in se tako dolgo drli, da ta krik v rajhu odmeva. Kedaj bo temu konec? Kedo je temu kriv? Mi sami nekaj in pa šolsko nadzorstvo! Prej ne bomo mirovali, da bo drugače; dolgo je trpelo, da se je kolo jelo vrteti. Zdjaj pa ne bo prej stalo, da se krivica, katero uboga mladina že skoro 15 let trpi, odpravi do cela. Pozor torej, slovenski poslanci, na noge, in ne čakajte, da bo prepozno, vsaki zamudeni den je nam, našej mladini in našemu zatrtemu narodu v neizrečeno škodo.

Od Sv. Duha na Ostrem vrhu. (Toča — kresi.)

V ponedeljek dne 3. julija popoldan postrašila nas je malo toča; hvala Bogu, škode ni še veliko. Šiba božja se nam že od daleč kaže, a Bog nas varuj hujega! Dne 4. julija pa smo prav sijajno s kresi obhajali predvečer sv. Cirila in Metoda, svetih dveh bratov, slovenskih apostolov. Prav pomenljivo napravili so ljudje zato skoraj povsod po dva in dva kresa. Najlepši kresi so bili, pri Heriču, kjer so pokali tudi topiči, potem pri kolarju, Jarcu, Telu in Lovcu. Kres pred zvonikom pa je daleč tje na sever kazal cerkev sv. Duha v jasni luči. Videli smo kres celo na gori sv. Uršule na koroški meji. Moral je res biti velikansk. Slavimo slavno slavo slovenskih apostolov Cirila in Metoda!

—a.

Od Sv. Pavla v Savinjski dolini. (Javna zahvala.) Podpisani odbor bralnega društva v Št. Pavlu v Savinjski dolini si šteje v dolžnost, da tem potom izreče deželnemu poslancu g. dr. Iv. Dečko za velikodušni dar v znesku 20 kron za društvene namene; gospodu notarskemu kandidatu Otonu Vidiču v Kostanjevici za vse knjige, koje je društvu deloma daroval, deloma posodil, in gospodom drugim za njih govore o priliki slavnostnega otvorjenja dne 29. junija t. l. javno svojo prisrčno zahvalo. Bog živi društvene dobrotnike! Ivan Šribar, predsednik, Anton Kocuvan, tajnik.

Od Velike nedelje. (Vabilo) na ustanovno veselico, katero priredi katoliško slovensko bralno društvo »Mir« pri Veliki nedelji v nedeljo, dne 23. julija 1893 ob 5. uri popoldne v gostilničnih prostorih gosp. Ivana Goričana s sledečim v sporedom: I. Na vrtu: 1. »Domovini« mešan zbor Vilhar. 2. Pozdrav. 3. »Slovensko geslo«, moški zbor Vaupotič. 4. »Pod oknom«, mešan zbor Fleišman. 5. Slavnostni govor. 6. »Pri zibeli«, mešan zbor Mašek. 7. »Zjutraj«, ženski zbor, narodna. 8. Vpisovanje novih udov. 9. »Slovan na dan«, mešan zbor, Volarič. II. Zvečer v gostilni: 1. Tombola. 2. Prosta zabava. Med posameznimi točkami svira godba. Vstop brezplačen. K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Dolga je bila želja grofa Taaffe, naj se sestavi v naši državi neka srednja stranka, stoječa na sredi med liberalno in konservativno stranko, ali do nje še ni prišlo in kakor je podoba, tudi grof Taaffe ne misli več na srednjo stranko. Prav je tako, saj taka stranka ni »tič ne miš« ter je le na škodo sebi in lahko, da tudi državi. — V nedeljo je bil na Dunaji velik shod delavcev, ter je bilo navzočih tudi nekaj državnih poslancev. Vsprejeli so resolucijo, naj se vpelje splošnja in tajna volilna pravica. No tako kmalu še je ne dobimo

v naši državi, pa tudi nič ne dene, če je nikoli ne dobimo!

Česko. Konservativni veleposestniki so imeli te dni v Pragi shod ter so sklenili v svojem času poklicati volilni shod, da naj odloči, kam se naj obrnejo njih poslanci, ali na levo med nemške liberalce ali na desno med mladočeške poslance. Za kaj da se volilci odločijo, to je težko reči. — Dr. Edvard Gregr, vodja mladočeške stranke, se je naveličal dela ter misli popustiti politično delovanje do cela. Ne more se reči, da ne vodi moža rodoljubje, toda on pretirava in vsled tega je njegovo delovanje brž nesreča, kakor blagor za česko ljudstvo. Ne bode ga torej škoda!

Štajarsko. Glavar naše dežele je grof Wurmbbrand in dobiva za to na leto 6000 gold., tudi slovensko ljudstvo šteje svoj pošteni denar za-nj, toda grof ne kaže srca za slov. ljudstvo nikjer, pač pa za nemške kričače, ki bi radi slov. ljudstvo kar v žlici vode potopili. Čemu je grof pozdravil te ljudi na »nemškem dnevu« v Celji! Kedar se zberó Slovenci, pa gospoda glavarja nikjer ni. On torej nam ne more biti mož za-upanja.

Koroško. Nekaterim občinam je c. kr. okrajni glavar v Celovci, znani baron Mac-Newin, naložil kazni, ker so mu dopisovale slovenski. Ali one so se pritožile zoper to pri c. kr. ministerstvu in dobile so svojo pravico. Nihče jih ne more siliti, da mu pišejo nemški. — Žganja se po tej deželi, vzlasti po nemških krajih, toči sila veliko in ljudje vsled tega pešajo na umu in premoženji. Tukaj bode treba ostre postave.

Kranjsko. Dolgo je bilo treba, da so Kranjci izpoznali, koga so dobili za dež. predsednika; sedaj ga že poznajo, toda prepozno bode. Nam se je studilo, ko smo brali, kako so se izkraja vrteli okoli njega, češ: dobimo ga na svojo stran. Ali kaj, Nemeec take vrste, kakor je baron Hein, nima »vročega« srca za Slovence, naj se kliče že za liberalca ali klerikalca. — »Novice« so prestale svojih 50 let ali tiste veljave, kakor nekđaj, ni več za-nje in je tudi ne bode, kajti kdo jim vzbudi »očeta Slovencev«, dr. Bleiweisa?

Primorsko. Mestni zastop v Gorici je preklical svojo obljubo, da dovoli 100.000 gold. za železnico po Vipavski dolini in sicer ne ugaja mu sedanja progga, češ, da železnica sedaj ne bode na korist mesta. — Dalje časa se je govorilo, da dobi ces. namestnik v Trstu slovo, ker je mesto slabo ter protiaavstrijsko volilo in namestnik ni ničesar ukrenil, da bi se tako ne zgodilo. Sedaj pa je vse tiho o tem in najbrž ostane vse pri starem.

Hrvaško. Hrvaška dežela je v zvezi z ogersko državo in doslej so Madjari trdili, da mora ogerska država plačevati za Hrvate, toda le narobe je, kajti dokaže se lahko, da ima hrvaška dežela za 2 miliona več prihodkov, kakor stroškov in kam prlde ta lepa vsota?

Ogersko. Zoper »hišo velikašev« t. j. zoper gosposko hišo v državnem zboru se dela sedaj od judov na vse kriplje. Znano je, da se uprè gosposka hiša zoper vsako novotarijo zoper katoliško cerkev, kar jih name-rava sedaj vlada in vsled tega se hujska sedaj zoper njo, češ, da ne čuti madjarski. Tako se ščuje, ali ljudstvo pozna svoje »tičke« in noče ničesar ukreniti, kar bi bilo na škodo gosposki hiši.

Poljsko. V Krakovu je bil te dni katoliški shod, sličen našemu v Ljubljani. Zborovanje je bilo veličastno, celo nuncij sv. očeta je bil na zboru. Vršilo se je vse v polnem soglasji duhovske in posvetne gospode. Ni pa tudi ondi nasprotnikov, še celo liberalni možje imajo ondi dovolj katoliške vesti, da ne delajo ovir, kjer gre za pravice sv. cerkve in tudi za poljskega ljudstva.

Vunanje države.

Rim. Veliko še tudi sedaj prihaja romarjev k sv. očetu Leonu XIII., vendar pa sedaj, ko je v večnem mestu vročina že jako silna, pojema število romarjev.

Italija. V času, ko se kuje po nekaterih državah denar, ne več iz srebra, ampak iz niklja, zatrjuje minister za drž. finance v Rimu, da vlada ne misliti iti za drugimi, ampak ostane pri denarji iz srebra. Njegova izjava utegne srebró še nekaj časa držati na vrhu, sicer pa zgubi skorej vso vrednost. Že sedaj ima srebro tako nizko ceno, da ni vredno ga prodajati. No pri nas še tega ne čutimo toliko, pač pa v državah, v katerih je veliko srebra

Francija. Dijaški nemiri v Parizu so nekoliko polegli, ali sedaj so si drž. zboru zavoljo njih v laséh, kajti nekaj poslancev se potegnje za dijake, vlada pa se ve, da za svoje redarje. Kdor je za to, da se obdrži red v državi, mora biti za vlado v tej reči, kajti kam pride svet, če se zavoljo vsake male reči ljudje spuntajo, pa hajdi zoper nje, katerim je izročena skrb za red in mir v državi? S tem pa se ve, da v drugih rečéh ne stojimo za sedanjo vlado francoske republike.

Belgija. V tej državi se vrti še vselej vse politično življenje okoli volilne pravice. Za poslaniško hišo že velja neka splošnja pravica ter more in mora vsakdo voliti, ako ima stanovanje, za katero neko vsoto plačuje na leto, toda kdo naj voli može za gosposko hišo? O tem še ni nove postave.

Anglija. Pri kraljevi rodbini so imeli te dni veliko gostijo, ker se je drugi sin princa Alberta oženil. On je sedaj prvi, ki postane kralj, ako njegova »stara mati«, kraljica Viktorija umrje. Pri gostiji je bil tudi ruski carevič in več drugih zastopnikov raznih vladnih rodbin.

Nemčija. Ali se vsprejme v drž. zboru vojaška postava, ni še gotovo, vendar se misli, da se vsprejme, kajti poljski poslanci so neki za-njo in njih glas odločuje sedaj v tej reči. — Pravi se, da bode treba kmalu pomnožiti topništvo t. j. število topov ali kanonov in se ve, da tudi vojakov, ki jih opravljajo. Za to bode treba pa na novo in lepega denarja!

Rusija. Carevič se mudi, gredoč iz Anglije, v Berlinu pri nemškem cesarji. Kaj kje kramljata med seboj? O lepem vremenu menimo, da ne in najbrž tudi ne o »večnem miru«. Brez dvoma ima to obiskanje politične namene, če to tudi obe vladi, nemška in ruska, tajite ter kazete na rodbinske zadeve.

Srbija. V skupščini se razpravlja predlog, naj se postavi prejšnje ministerstvo na tožnjo klop. Ednajst zločinov se mu očituje. Najbrž predlog obvelja, toda blizo gotovo je, da konca te tožbe ne ućakamo, saj bode le »pesek v oči« t. j. prazno delo.

Turčija. Egipčovski khedive ali podkralj, Abbas-paša biva te dni pri sultanu v Carigradu in ga le-ta časti na razne načine. Khedive pa se razgovarja še posebej s poslanikom ruske in angleške države. Naši državni pa je tako prijazen, saj je studiral na Dunaji. V Carigradu ostane kake tri tedne.

Azija. V Armeniji, ki je pod turško oblastjo, hudo vre in se je bati, da vsak dan vzbruhne ustaja. V tem so prebivalci skorej vsi ene misli, da turška vlada ne dela pravice, ampak da je denar, ki vlada in daje pravice.

Amerika. V Chicagi in okolici je bil strašen vihar ter je napravil veliko škodé tudi pri razstavi. Kacih 30 ljudij je v naliveh vtonilo. — V Rio-Janieru je ustaja ter se širi, vlada je poslala tje vojaštva, toda premalo ga bode, ker je sestojnikov od vseh stranij in veliko.